

Overdenking

Gemeente in de Heer Jezus Christus,

In het Evangelie volgens Johannes moeten wij onze oren spitsen als wij horen dat een uur gekomen is. Dat luistert kennelijk nauw. Heel lang is het nog niet het juiste uur. Dat komt eigenlijk pas in beeld als de wereld, in de vorm van twee Grieken, om hem komt vragen. Als dus de wereld naar hem vraagt, is het het juiste uur.

Ik denk dat wij daar dezer dagen heel gevoelig voor zijn. We tellen de dagen. We tellen de uren. En een uur verlenging van de avondklok geeft al een vorm van verlichting. Een voorsmaak van de lente. De mogelijkheid om haar eerste geuren nog iets langer te genieten.

Maar tegelijkertijd worden we ook wat aan diezelfde wereld overgelaten. Zonder hem. En alsof Jezus dat aanvoelt, geeft hij voor de zijnen een toonbeeld. Ook deze beide termen luisteren nauw. De zijnen, dat is niet de incrowd. De leerlingen. De fijne, christelijke gemeente in het nauw. Die het nu zo lastig heeft met corona enzo. Maar dat zijn de mensen die in de wereld zullen moeten achterblijven. Waar de overste dezer wereld toch weer het doek sluit voor het begin van dit licht. Waar wij weer overgaan tot de orde van de dag die een eigenlijk een wanorde heten moeten. En in die zin zijn het dan toch weer wij, zoals wij hier vanavond ook weer ons hart vasthouden, op zoek naar iets wat het houdt. Wat uitzicht biedt in ons bestaan. Wij blijven achter in deze onverloste wereld waarover toch weer het verdriet valt. De doem van het duister. Met de klaterende lach van de brutaalste die toch weer het laatste licht.

Voor deze zijnen, die in deze wereld achterblijven, geeft Jezus een toonbeeld. Niet een voorbeeld. Want dat zou het zoveelste ideaal waar wij weer niet aan kunnen voldoen. Maar het is eigenlijk ontspannener. Jezus geeft een toonbeeld waarin het zelf niet voorop gaat. Dit uur maakt een einde aan de aloude filosofie van het zelf. Jezus toont de weg die hij zelf vanaf dit uur zal gaan, als een begaanbare weg. Een weg waarbij de ander voorrang krijgt. Waarbij de ander het primaat krijgt. Jezus gaat dat vanaf nu doen. Daartoe was hij eigenlijk vanaf den beginne al op de wereld gekomen. En de evangelist Johannes begrijpt dat niet als een nederlaag maar als een overwinning. En hij roept ons op om op dit punt ook onszelf te overwinnen. De eindeloze rondgang om onszelf te staken en te ontdekken dat de concentratie op de ander, als een overwinning gevierd kan worden. De overste van deze wereld heeft het van zoiets niet terug. Dat kent hij niet en zal hij nooit begrijpen. Wel voelt hij intuïtief aan dat, als mensen dat gaan doen, zijn dagen geteld zijn. Dat zijn laatste uur heeft geslagen.

Zijn avondklok wordt niet verruimd. Zijn nachtleven wijkt voor het eerste licht.

Amen.

Overweging Goede Vrijdag 2021

Lieve gemeente,

Naar ik vrees, ontkomen wij er dit jaar niet aan om in het lijdensverhaal van Christus iets terug te horen van het huidige gekrakeel in de Tweede Kamer. Ons oog valt op twee werelden die elkaar niet en nooit zullen raken of begrijpen, ook al zou het debat nog nachtenlang doorgaan. De kaarten zijn geschud. De uitkomst staat eigenlijk al lang tevoren vast. We zijn getuigen van de vaste bon mots uit de politieke arena. Dat wij ergens geen actieve herinnering aan hebben. Dat maar niet duidelijk wil worden wie wat geschreven heeft en waarom. En zo klinken ook hier in dit lijdensevangelie volgens Johannes politieke wijsheden als dat het beter is dat één man sterft dan dat een heel volk ten onder gaat. Of 'schrijf niet: 'koning der joden' maar dat hij gezegd heeft dat hij koning der joden is'. Juristen moeten er geweest zijn vanaf het begin der tijden. We horen diepzinnige causerieën zoals die - heel lang geleden overigens - ooit in de Eerste Kamer moeten hebben geklonken over wat een mens is en wat waarheid is maar dan toch vooral bedoeld als afweer en disculpatie voor wat zich werkelijk en met grote kracht en macht aan je opdringt.

Wat uiteindelijk de evangelist Johannes tegenover elkaar stelt, zijn twee werelden die elkaar nooit zullen begrijpen: de wereld van het nieuwe licht en de wereld van de duisternis, de chaos, het verdonkeremanen.

Zo zouden we eeuwig kunnen doorgaan. We kunnen eindeloos deze werelden tegenover elkaar stellen, totdat wijzelf de houding van het cynisme of de gelatenheid eigen hebben gemaakt. Menige godsdienst,

filosofie of levenshouding stuurt daar ook op aan. Laten we het zo maar doen. Morgen is er weer een nieuwe dag, hoewel die eigenlijk altijd weer de aloude zal blijken te zijn.

Maar volgens Johannes is er wel een beslissing gevallen. En onder heel dit lijdensverhaal gloort de overwinning. In het Woord was leven en het leven van het licht scheen de mensen bij. De duisternis heeft het niet gegrepen.

Wat wij lezen, wil Johannes maar zeggen, is een achterhoedegevecht. De overwinning is al binnen. Het is inderdaad niet veel meer dan gekrakeel achteraf. De vernedering, het verlies van Jezus ís zijn verhoging. Is zijn glorie. Bij uitstek in zijn evangelie is Goede Vrijdag ten principale goed. Zo goed als de eerste dag van de Schepping. Zo goed als het eerste licht dat ons de Paasmorgen aanzegt.

Amen.

